

Litteraturliste

Da børnesindet blev sygt – Jennie Sejr Junghans

Litteratur:

Alderson, Priscilla, "Boat-rocking charities and children in hospital", oplæg afholdt ved Symposium ved Glasgow University (Technology and Innovation Centre): "Charity and children's hospitals: Exceptionalism, Experiences, and Welfare", 8. December 2023. (Tilgået via: https://www.researchgate.net/publication/376447146_Boat-rocking_charities_and_children_in_hospital_at_the_symposium_Charity_and_children's_hospitals_Exceptionalism_Experiences_and_Welfare, (21.03.2025.))

Alfort, Sara, "Hver tredje iværksætter i Silicon Valley har ADHD-træk. Her er diagnosen, der driver menneskeheden videre", *Zetland* 15. dec. 2017, tilgået via <https://www.zetland.dk/historie/sejvpED6-memEGKpv-7d937> (04.02.2025).

Brader, Josefine Blicher, "I dag er syge børn alene på Sygehus Nord utænkeligt - men engang var det normal", TV2Nord 12. 02. 2022, tilgået via <https://www.tv2nord.dk/aalborg/i-dag-er-syge-boern-alene-paa-sygehus-nord-utaenkeligt-men-engang-var-det-normalt>, (21.03.2025).

Brinkmann, Svend (red.), *Det diagnosticerede liv – sygdom uden grænser*, KLIM 2010.

Conrad, Peter; Schneider, Joseph, *Deviance and Medicalization – From badness to sickness*, Temple University Press 1992.

Engelbrecht, Nils, "poliklinik", red. 1. feb. 2009 tilgået via <https://lex.dk/poliklinik> (29.11.2024).

Evans, Bonnie; Rahman Shahina; Jones, Edgar, "Managing the 'unmanageable': interwar child psychiatry at the Maudsley Hospital, London", *History of Psychiatry* 2008, 19:454. Page 454-475.

Evans, Bonnie, *The metamorphosis of autism – A history of child development in Britain*, Manchester University Press 2017.

Freeman, Michael A.; Staudenmaier, Paige J.; Zisser, Mackenzie R.; Andresen, Lisa Abdilova, "The prevalence and co-occurrence of psychiatric conditions among entrepreneurs and their families" i *Small Business Economics*, Vol 3, No. 2, Special Issue: Small Business Owners and Health (August 2019), s. 323-342.

Frydendahl-Larsen, Bolette, *Opdragelse og diagnosticering – fra uopdragelighed til psykopati på Vejstrup Pige hjem 1908-1940*, ph.d.-afhandling, Lunds Universitet, Lund 2020.

Bjørn Hamre; Axelsson, Thom; Ludvigsen, Kari, "Psychiatry in the sorting of schoolchildren in Scandinavia 1920-1950: IQ testing, child guidance clinics, and hospitalisation" i *Paedagogica Historica – International Journal of the History of Education*, 55:3, s. 391-415.

Junghans, Jennie Sejr, *Mellem arv og miljø – dansk børnepsykiatri 1891-1940*, kandidatspeciale, SAXO-instituttet, Københavns Universitet, København 2012.

- Jennie Sejr Junghans, ”Mellem arv og miljø – dansk børne- og ungdomspsykiatri: 1891-1940” i *Bibliotek for Læger*, Årgang 207, h.4, 2015, 333-357.
- Junghans, Jennie Sejr, *Envisioning the Mentally Ill Child – the development of child psychiatric theory and child psychiatric practices in Denmark and England, C. 1900-1960*, Ph.d.-afhandling, European University Institute, Firenze 2023.
- Koch, Lene, *Racehygiejne i Danmark 1920-56*, Informations Forlag, København 2010.
- Kragh, Jesper Vaczy (red.), *Psykiatriens Historie i Danmark*, Hans Reitzels Forlag, København 2008.
- Kragh, Jesper Vaczy, Stine Grønbæk Jensen, Jacob Knage Rasmussen (red.), *På Kanten af Velfærdsstaten – anbragte og indlagte i dansk socialforsorg 1933-1980*, Syddansk Universitetsforlag, Odense 2015.
- Kragh, Jesper Vaczy, *Lobotomy Nation – the history of psychosurgery and psychiatry in Denmark*, Palgrave MacMillan 2021.
- Kragh, Jesper Vaczy, *Afdeling O – Psykiatrien på Rigshospitalet 1934-2022*, Syddansk Universitetsforlag, Odense 2023.
- Mallett, Christopher A., ”Behaviorally-based disorders: the historical social construction of youth’s most prevalent psychiatric diagnoses”, i *History of Psychiatry* 2006, 17:437, s. 437-460.
- Mayes, Rick; Rafalovich, Adam, ”Suffer the restless children: the evolution of ADHD and paediatric stimulant use, 1900-80”, *History of Psychiatry* 2007, 18:435, s. 435-457.
- Myllykangas, Mikko; Parhi, Katarina, ”The Unjustified Emotions: Child Suicide in the Finnish Psychiatry from the 1930s until the 1970s” i *The Journal of the History of Childhood and Youth*, Vol 9, Nr. 3, s. 489-508.
- Møllerhøj, Jette, *På gyngende grund – Psykiatriens praksisser og institutionalisering i Danmark 1850-1920*, Ph.d.-afhandling, Institut for Folkevidenskab, Københavns Universitet 2006.
- Nelson, Karin Zetterqvist, ”The Sandtray technique for Swedish children 1945-1960: diagnostics, psychotherapy and processes of individualization” i *Paedagogica Historica – International Journal of the History of Education*, Vol. 47 (6), 2011. P. 825-840.
- Petersson, Birgit: *Karen Margrethe Simonsen* i *Dansk Kvindebiografisk Leksikon* på lex.dk. Tilgået via https://kvindebiografiskleksikon.lex.dk/Karen_Margrethe_Simonsen (21.03.2025).
- Pietikainen, Petteri, *Madness – a history*, Routledge 2015.
- Rytter, Maria, *Godhavnsrapporten – En undersøgelse af klager over overgreb og medicinske forsøg på Dreng og Skolehjemmet Godhavn samt 18 andre børnehjem i perioden 1945-1976*, Syddansk Universitetsforlag, Odense 2011.
- Scull, Andrew, *Madness in Civilization: A Cultural History of Insanity from the Bible to Freud, from the Madhouse to Modern Medicine*, Princeton University Press 2015.

Shapira, Michal, *The War Inside: child psychoanalysis and the democratic self in Britain, 1930-1960*, New York: Cambridge University Press 2013.

Sheffer, Edith, *Asperger's Children – The Origins of Autism in Nazi Vienna*, W. W. Norton & Company 2017.

Sally Shuttleworth, *The Mind of the Child – Child development in literature, science, and medicine, 1840-1900*. Oxford University Press 2010.

Schmidt-Sørensen, Jan Beyer; Christiansen, Niels Finn; Greve, Bent; Den Store Danske: *arbejdstid* i *Lex* på lex.dk. Tilgået via <https://lex.dk/arbejdstid> (21.03.2015).

Smith, Matthew, *Hyperactive – the Controversial History of ADHD*, Reaktion Books, London 2012.

Sommerschild, Hilchen; Moe, Einar (red.), *Da barnepsykiatrien kom til Norge – beretninger ved noen som var med*, Universitetsforlaget 2005.

Speed, Ewen; Moncrieff, Joanna; Rapley, Mark (red.), *De-Medicalizing Misery II: Society, Politics and the Mental Health Industry*, Palgrave MacMillan 2014.

Taylor, Steven J., "Child insanity in England 1845-1907", Palgrave MacMillan, London 2017.

Ydesen, Christian; Hamre, Bjørn; Andreasen, Karen E., "Differentiation of Students in the Early Danish Welfare State: Professional Entanglements Between Educational Psychologists and Psychiatrists" i *Nordic Journal of Educational History*, Vol 5, No. 1, 2018.

Videbech, Poul, "SSRI, antidepressivum, Sundhed.dk 17.04.2014 tilgået via <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/psyke/sygdomme/laegemidler/ssri-antidepressivum/> (14.11.2024)

Willadsen, Jytte, *Margrete Lomholt* i *Dansk Kvindebiografisk Leksikon* på lex.dk. Tilgået via https://kvindebiografiskleksikon.lex.dk/Margrete_Lomholt (21.03.2025).

Trykte kilder:

James Crichton Browne, "Psychical Diseases of Early Life" i *Journal of Mental Science*, Vol 6, Nr. 33, April 1860, s. 284-320.

Dagens Nyheder, 8. Januar 1935, 10.

"De er ikke uartige – de er MBD-børn" i *Familie-Journalen*, Årg. 118 nr. 52 (1994), s.4-5.

Demokraten (Århus), 21. August 1958, 3.

Forslag til Lov om Foranstaltninger i Anledning af Svangerskab m.v. Tilgået via <https://www.folketingstidende.dk/ebog/19361C?s=1779> (12.11.2024).

Kanner, Leo, *Child Psychiatry*, London 1935.

Kielberg, Sarah, "Det Vanskelige Barn. Samtale mellem en Moder og Lægen om »Det vanskelige Barn«", i *Fornuftige Mødre – Sunde Børn. 13 Radioforedrag*, København 1937. s. 58-63.

Koch, P. D., Nogle Nyere Bidrag til Belysning af Spørgsmaalet om den arvelige Degeneration og dens Aarsager. Foredrag i Neurologisk Selskab d. 2/11 1904., Særtryk af Ugeskrift for Læger. Nr. 4-5. København 1905.

Lindeberg, Bengt, *Tyve år efter – En efterundersøgelse af 170 tidligere børneværnsobservander mentalobserveret på en psykiatrisk afdeling, Bispebjerg hospitals psykiatriske afdeling E*, 1965, Bd. 1.

Lomholt, Margrete, *Børnepsykiatri*, Rosenkilde og Bagger, København 1948.

Lov om Adgang til Sterilisation og Kastration. 11. Maj 1935. Tilgået via: <https://kilderne.dk/wp-content/uploads/2021/07/Sterilisationsloven-af-1935-Lovtidende-1935-s.-693.pdf> (12.11.2024)

Madsen, Sven Hagen (red.), *Børnepsykiatrien i Risskov gennem 50 år (1958-2008)*, Børne og Ungdomspsykiatrisk Center Region Midtjylland 2008, tilgået via <https://www.yumpu.com/da/document/read/17648054/brnepsykiatrien-i-risskov-gennem-50-ar-region-midtjylland> (05.02.2025).

Nationaltidende 11. Januar 1947, 4.

Ny Tid (Aalborg), 16. August 1958, 7.

Oppenheim, H., *Vore nervøse børn og deres opdragelse*, H. Edv. Hass (udgiver), i kommission hos J. Frimodt, København 1900.

Roskilde Avis 5. januar 1935, 3.

Social-Demokraten, 17. januar 1935, 6.

Social-Demokraten 10 marts. 1944, 8.

Social-Demokraten for Randers og Omegn, 18. august 1958, 7.

Schou, H. J., *Den sjælelige Degeneration hos Børn og Unge. To Foredrag ved Mødet paa Hindholm Højskole d. 2. og 3. August 1922*, Duplex Trykkeriet (Hansen & Sick), København 1922.

Strömngren, Erik, "Om Psykopathi hos Børn. Foredrag ved Uddannelseskurset i Marts", Særtryk af *Børnesagens Tidende*", 1. Juli 1941.

Thomsen, Per Hove, (red.), *Børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark gennem 50 år. Et jubilæumsskrift*, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark 2003.

Varming, Ole (red.), *Behandling af børnepyskoser. Psykoterapi og/eller indlæring?*, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag København 1975

Wimmer, August, *Degenererede Børn*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, København 1909.

Würtzen, C. H., *Nervøse Børn*, Dansk Sundhedstidende's Forlag, København 1908.

Utrykte kilder:

Kasse 4, Patientjournaler 1935-1976, Rigshospitalet, Børnepsykiatrisk Afdeling OB (1935-1976), Rigsarkivet.

Kasse 10, Patientjournaler 1935-1976, Rigshospitalet, Børnepsykiatrisk Afdeling OB (1935-1976), Rigsarkivet.

Kasse 76, Patientjournaler 1935-1976, Rigshospitalet, Børnepsykiatrisk Afdeling OB (1935-1976), Rigsarkivet.

Kasse 382, Patientsager Mænd 1899 1891 – 1901 2100, Middelfart Statshospital, Rigsarkivet.

Kasse 383, Patientsager Mænd 1891 750 – 1893 950, Middelfart Statshospital, Rigsarkivet.

Kasse 397, Patientsager Mænd 1911 3950 – 1913 4200, Middelfart Statshospital, Rigsarkivet.

Løbenr. 54/38 og 74/38, Bispebjerg Hospital: Børnepsykiatrisk Afdeling I's arkiv (1947-1966), Københavns Stadsarkiv. (Obs: patientjournalerne var - da jeg først tilgik dem i 2024 - ordnet efter fødselsdato og løbenr. i STARBAS, men ved denne litteraturlistes udarbejdelse i marts 2025 er journalerne i arkivfinder.dk kun indført efter fødseldato og disse vil jeg af personhensyn ikke anføre her.)

Andet:

- ”Historisk stor fondsdonation til Psykiatrien i Region Nordjylland skal sikre hurtig og målrettet indsats for børn og unge med psykiske problemer”, Novo Nordisk-fonden, 9. september 2024, tilgået via <https://novonordiskfonden.dk/nyheder/historisk-stor-fondsdonation-til-psykiatrien-i-region-nordjylland-skal-sikre-hurtig-og-maalrettet-indsats-for-boern-og-unge-med-psykiske-problemer/> (06.11.2024).
- Interview med Peter Gøtzsche i tv-programmet ”TV fra en anden planet 13” produceret af Mediehuset København sendt på Kanal 1 d. 13.11.2015 tilgået via <https://www.youtube.com/watch?v=-E9p5oMk-a4&t=40s> (25.11.2024).